

Turizmu pomaga lastna glava

Naša slikarska kolonija

njena preteklost in prihodnost

Šolsko leto 2004/2005

**Osnovna šola Ivana Skvarče
Zagorje ob Savi**

Lepota je vsepovsod, le naše oči jo morajo videti.

Sodelovali so člani turističnega krožka:

Eva Psarn, Mateja Ule, Mojca Ule, Liza Špitaler-Krmelj, Eva Kalšek, Anja Stošicki, Saša Drobne, Maja Jovič, Tanja Dolar, Anja Pečnik, Nika Rakovič, Maja Kovač, Sara Herman, Matic Bajda, Saša Zupanc, Eva Koprivšek, David Ule.

Mentorici:

Mojca Ašič, Ana Renko.

Lektor:

Andrej Hromin.

Računalniška obdelava:

Anja Stošicki, Eva Kalšek, Matic Vrtačnik.

Mentor:

Jože Ranzinger.

I. slikarska kolonija v času in prostoru

Zasavska likovna kolonija Izlake – Zagorje slavi kot najstarejša slikarska kolonija v Sloveniji. Ustanovljena je bila leta 1964. Ustanovili so jo slikarji Tone Leskovšek, Ivan Seljak – Čopič in Milan Rijovec. Vsako leto traja od 11. do 20. julija. Na njej sodeluje v povprečju deset slikarjev, vsak se lahko udeleži kolonije dvakrat. V zadnjem času slikarje zbira akademski slikar – domačin Nikolaj Beer. Kolonijo finančno podpira občina Zagorje ob Savi. Slikarjem omogočijo desetdnevno bivanje v hotelu Medijske toplice, povrnitev potnih stroškov, platna in druge slikarske pripomočke. Na krajših izletih v okolico Zagorja spoznavajo našo dolino. Namen kolonije ni le večje število slik, ampak tudi druženje slikarjev in popularizacija umetnosti v Zagorju. Od leta 1964 do danes se je kolonije udeležilo okrog 290 slikarjev iz Slovenije in tujine. Sodelujoče države so: Nizozemska, Italija, Nemčija, Poljska, Češka, Avstrija, Srbija, Makedonija in Japonska.

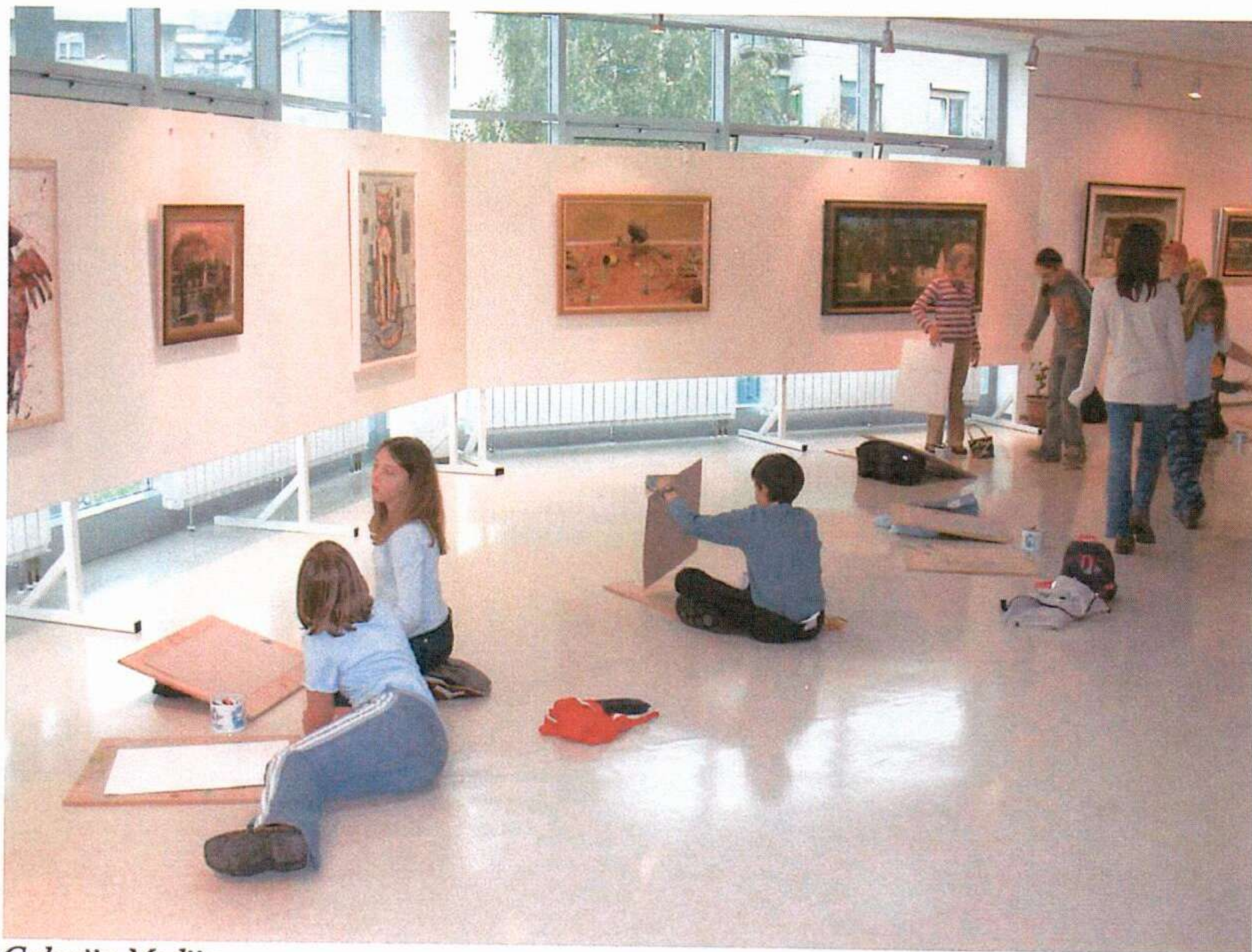
Samo Poredoš, 7. b

Tema slikanja so bili na začetku industrijski objekti. Izkušnje pri delu so povzročile, da so se nekateri umetniki odločili za druge teme. Po osamosvojitvi Slovenije tem kolonija ni več pripisovala. Po končani koloniji pustijo slikarji 2 sliki našemu kraju. Do sedaj se je nabralo okrog 700 slik. Tretjina jih je shranjenih v depoju Delavskega doma. Ostale slike so razstavljene po podjetjih in ustanovah v naši občini. Največ jih je v podjetju ETI (okoli 70) . Na naši šoli je le ena slika.

Slikarska kolonija Izlake – Zagorje je najstarejša delujoča kolonija pri nas. Vodi jo enajst članski svet. Za strokovno področje je odgovoren Nikolaj Beer. Od ustanovitve do danes pa sodeluje gospod Nande Razboršek. Bil je gost tudi na naši šoli. Povedal nam je marsikaj zanimivega. V začetnem obdobju so bile razmere za bivanje na koloniji slabše. Ko jim je pri večerji zmanjkalo elektrike, je gospod Razboršek svetil kar z lučmi svojega avtomobila.

Slikarji poznajo krizo ustvarjanja. Rešujejo jo na različne načine. Eden od slikarjev je občasno popival. Zadnji dan kolonije je prišla tudi njegova žena. Sedeli so na leseni klopi z desko na vrhu. Ko so eni vstali, so se drugi prevrnili pod mizo. Profesor Razboršek nam je tudi povedal, da je velik problem prostor, v katerem bi razstavili slike. Ob gradnji pošte je dobila naša občina nad poslovnim prostorom manjšo galerijo, kjer so občasne razstave. Večji del slik pa je v depozu v Delavskem domu. Razmišljali pa so tudi, da bi umivalnico rudnika Zagorje preuredili v razstavni prostor.

Galerija Medija

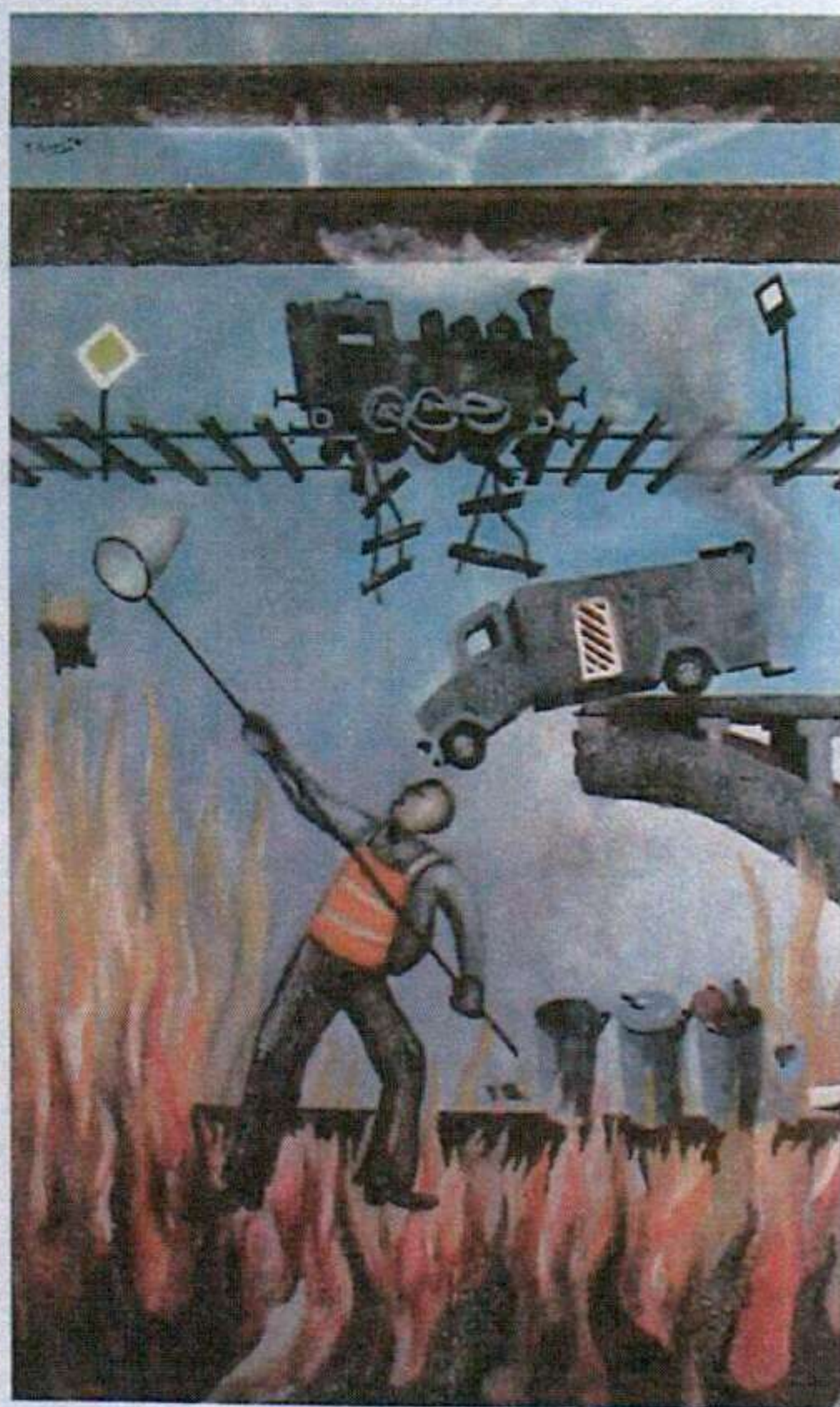
FRANC KOPITAR

V galeriji Medija smo obiskali tudi razstavo Franca Kopitarja. Po ogledu njegovih slik je gospod Milan Razboršek povedal nekaj o njegovem življenju.

Kulturni center
DELAVSKI DOM
Zagorje

Galerija MEDIJA

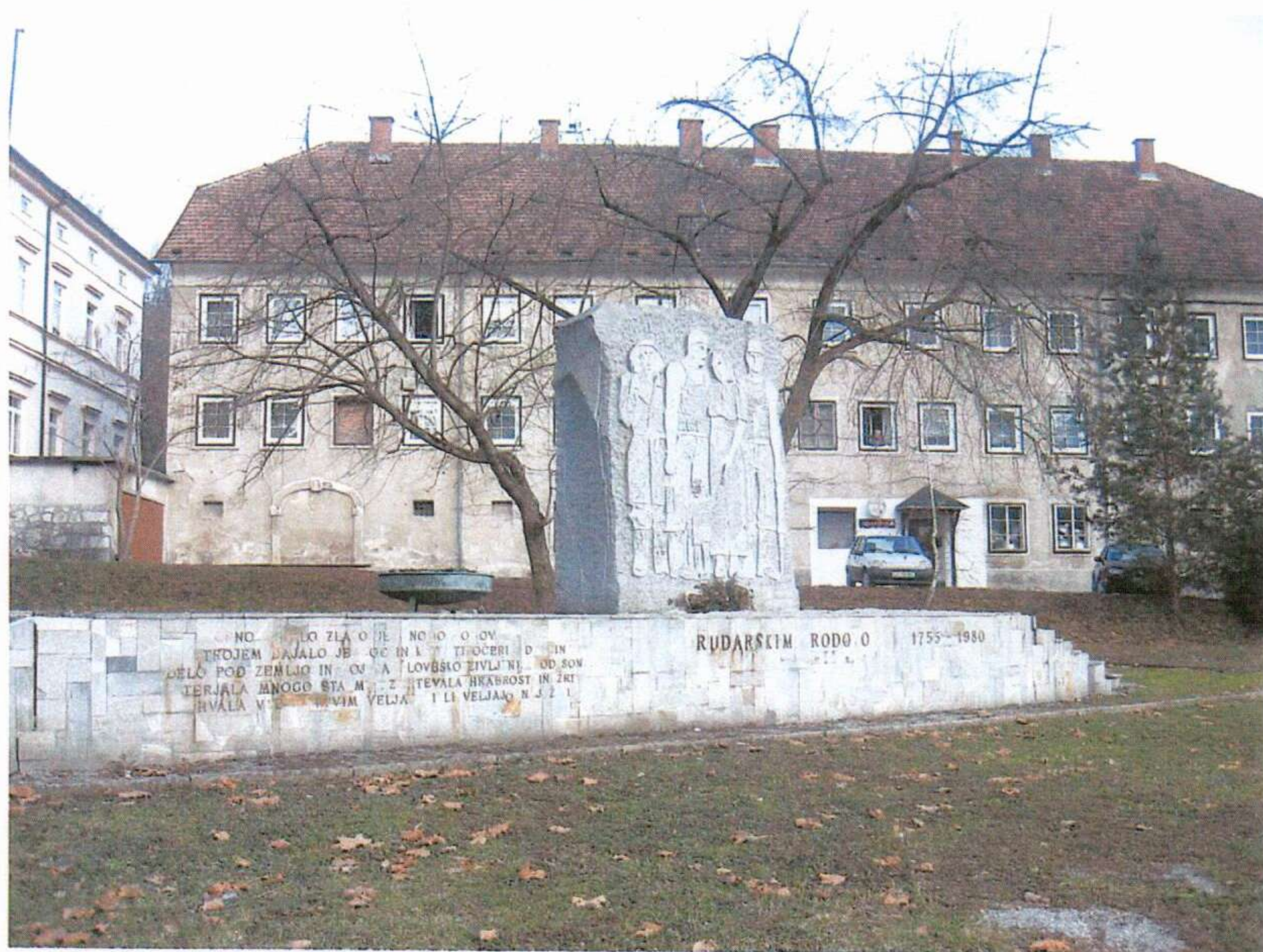

Franc KOPITAR

Franc Kopitar se je rodil leta 1928. Študiral je pri znanem slikarju Antonu Kosu, pri katerem je tudi diplomiral. Na osnovno šoli Ivana Skvarče je dolga leta poučeval likovno vzgojo. Kot učitelj je bil natančen, potrpežljiv in zelo dober sogovornik. Učenci so ga imeli radi, saj je vzpodbujal njihovo ustvarjalnost. Kopitar v šoli ni nikoli uporabljal palice, le neko uro pri pouku je po dolgem opazovanju dveh fantov zaradi igranja igric enemu od njiju prislonil zaušnico, vendar mu je bilo zaradi tega kasneje žal. Bil je eden izmed treh pomembnih slikarjev v Zagorju. Bil je prvi slikar v Zagorju z akademsko likovno izobrazbo. Ustvaril je veliko slik, risb, njegova najbolj značilna in pogosta pa je grafika. Rad je imel Savo, njegove slike so večinoma povezane z dolino te reke. Rad je uporabljal temne barve (črna, sivkasto zelena, vijolična). Prvo razstavo je imel še kot študent leta 1963 v Zagorju. Sedem leta kasneje se je s še štirimi zagorskimi pesniki predstavil v zbirki RAZVEJENO DEBLO, ki jo je tudi likovno opremil. Za risana

filma ENA IN DVE JE TRI in LETALIŠČE je leta 1985 na mednarodnem festivalu dobil zlato medaljo. Dolga leta je deloval v zagorskem kino klubu, aktiven pa je bil tudi pri slikarski koloniji Izalke-Zagorje.

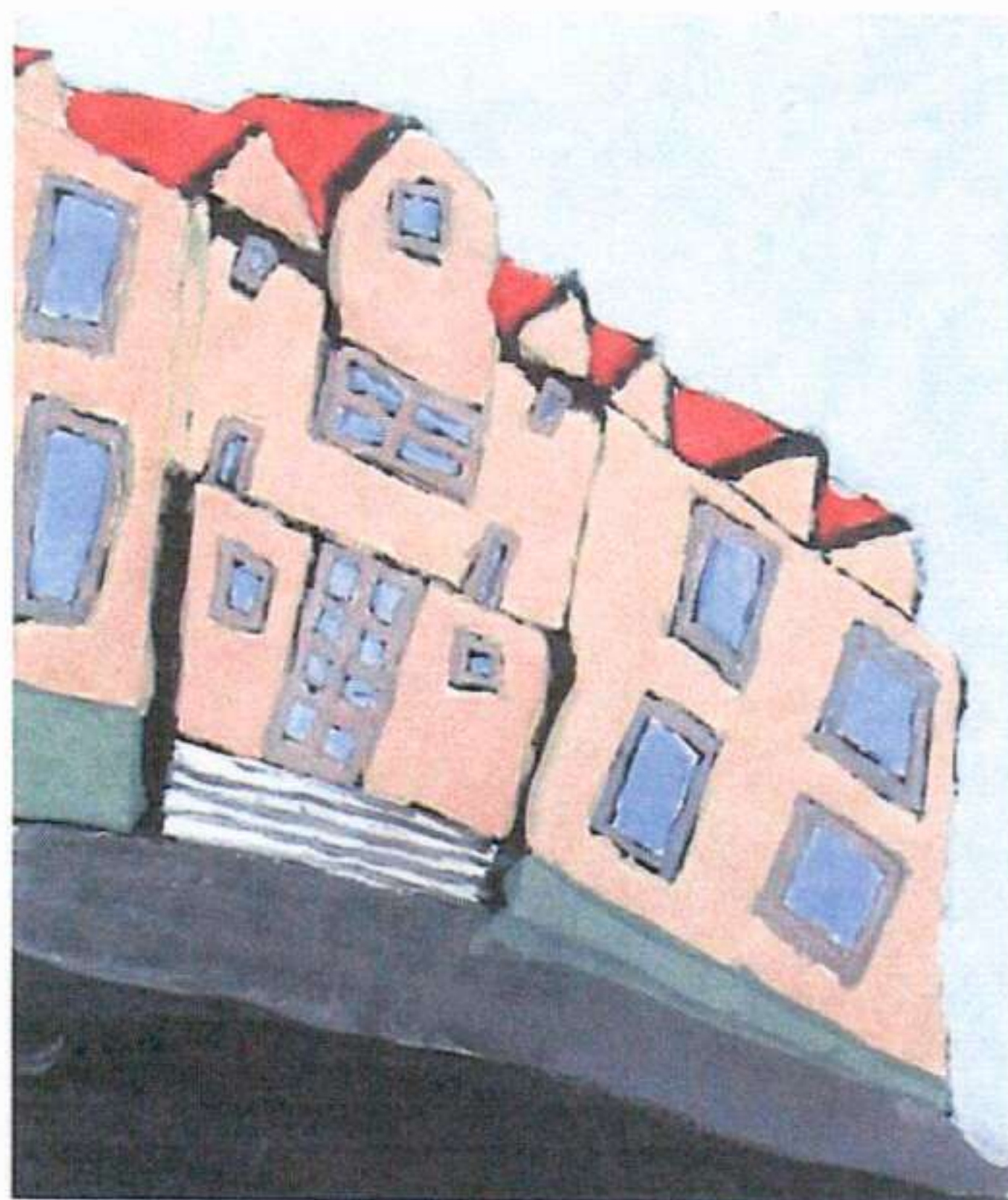
Svojemu rodnemu kraju Zagorju je pustil tri spomenike. Leta 1976 so v Podkumu odkrili spomenik izgnancem in borcem. Drugi njegov spomenik je v Kotredežu. Najpomembnejši v njegovem kiparskem ustvarjanju pa je leta 1980 odkriti spomenik rudarskim rodovom v Toplicah. Na naši šoli poučujejo učiteljice, ki so bile njegove učenke in kasneje kolegice. Spominjajo se ga kot dobrega kolega, ki je znal prisluhniti ljudem. Materialna stran življenja mu ni bila preveč pomembna. Nikoli ni poudarjal pomena svoje plače. Slike so bile njegovi »otroci«. Danes visijo v mnogih zagorskih domovih. Slik ni prodajal, da bi dobro zaslužil, marveč da bi si jih ljudje ogledovali. Umrl je leta 1989.

Spomenik rudarskim rodovom v Toplicah, delo akademskega slikarja Franca Kopitarja

MILAN RAZBORŠEK

Med obiskom galerije Medija smo se pogovarjali s slikarjem Milanom Razborškom, ki je tam zaposlen. Rodil se je leta 1959 v Trbovljah. V Zagorju je obiskval osnovno šolo. Veselje do slikanja ga je spremljalo od otroštva dalje, vendar ga je splet okoliščin začasno preusmeril. Po končani gimnaziji v Trbovljah je študij nadaljeval na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je končal prvo stopnjo. Zaposlitev je najprej našel v podjetju Varnost, nato v Medijskih toplicah. Kljub običajnemu načinu življenja je bil duh umetnosti močnejši in ga je vlekel v svoj objem. Leta 1987 se je priključil slikarski skupini DOM v Zagorju, katere mentor je bil Nikolaj Beer. Močna želja po slikanju ga je ponovno spodbudila, da se je vpisal na visoko strokovno šolo za slikanje v Ljubljani, katere absolvent je trenutno. Danes je Milan Razboršek tudi profesionalno predan slikanju, zaposlen je v galeriji Medija v Zagorju. Od leta 1998 dalje je mentor slikarski skupini DOM, organizirano pa že sedmo leto deluje tudi v domu starejših občanov Polde Eberl Jamski, kjer ima skupino ljubiteljev slikanja. Med svojimi vzorniki našteva predvsem nemške ekspresioniste, ki so mu skupna točka tudi z dolgoletnim prijateljem in sosedom Nikolajem Beerom. Dela Milana Razborška vseskozi spremlja risba in ekspresionistični prestop. Avtor se drži načela, da je za dobro sliko potrebna izvrstna risba. Proces razvoja njegovega dela zato najprej poteka kot risarski motiv, katerega kasneje prenese na platno. Rdeča nit njegovega dela so portreti in industrijska krajina. Pri portretih avtorja vedno znova preseneča neizčrpen vir ustvarjanja. Vsak človek je unikat in vsak obraz ima svoje poteze, črte življenja in tisoč izrazov.

Natalja Ložak, 7. c

Na avtorjevo slikanje krajine pa je imelo največji vpliv industrijsko okolje, v katerem živi in deluje. Avtor uporablja kontrast med lepoto neokrnjene narave in grobostjo človeških posegov vanjo. Uporablja težke, neprijetne barve, s katerimi upodablja izraz upostošenega rudarskega okolja, v katerem je odraščal.

Rudniški jašek na Lokah, v notranjosti urejen muzej rudarstva

Maja Graj, 8. c

NIKOLAJ BEER

Devetega novembra 2004 je bil naš gost strokovni vodja slikarske kolonije akademski slikar Nikolaj Beer. Nikolaj Beer se je rodil leta 1945 v Križevcih v Prekmurju. Študiral je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in leta 1973 diplomiral pri profesorju Gabrijelu Stupici. Nikolaj, a kot ga prijatelji radi kličejo Miki, je ekspresionist. Za svoja dela je prejel številne nagrade. Slikar sedaj živi in dela na Izlakah.

Ko je prvič slišal za Medijske toplice, ni vedel, kje se nahajajo, niti kako priti do njih, zato je poprosil svojega brata (gozdarskega inženirja), naj ga popelje na Izlake. Ko je prišel tja, se ni mogel načuditi lepoti pokrajine, kasneje pa se je oženil in preselil sem.

»Pa vendar je slikanje zelo težko«, je povedal. »Počutiš se kakor maček okoli vrele kaše, nikoli ne veš, kdaj boš imel idejo za slikanje! Včasih se moram kar prisiliti, da grem v atelje, tam nekaj časa buljim v platno, potem pa brez vsakih idej odidem pred televizor. Takrat sem zelo slabe volje, saj vem, da me daje "produktiva lenoba". Zelo sem jezen in svojo jezo stresam nad domačimi.«

Čeprav že dolga leta živi na Izlakah, pa se nikoli ne odreče svojim prekmurskim ravnicam. V njih vidi polnost življenja, svobodo in vir energije. Zasavsko hribovje ga z utesnjenostjo dolin duši, medtem ko ga prekmurske ravnice pomirjajo in mu dajejo svobodo. Nikolaj Beer je slikar, ki zna najti lepoto in mir v poljih Prekmurja.

V letu 1995 se je zapisal dobrotelnosti in postal član Lions kluba. V tem gibanju mu je pomembno, da pomagajo slepim in slabovidnim. Svetloba in vid sta zanj izjemnega pomena.

V njegovih delih se srečujemo z visoko umetniško tradicijo zahodnega slikarstva, ki jo avtor nagrajuje s posebnim občutenjem in doživetjem prekmurske pokrajine. Njegove ravnice oziroma polja so na meji abstraktnega.

Nikolaj Beer je zelo prijazen in zabaven človek, preprost, izviren in vedno pripravljen pomagati. Tretjega decembra 2005 bo imel razstavo svojih slik, na katero smo povabljeni tudi dekleta iz turističnega krožka.

KOLONIJA ZA MLADE

Slikarska kolonija Zagorje – Izlake je najstarejša v Sloveniji, deluje od leta 1964.

Zagorje – mesto, ki počasi spreminja rudarsko preteklost in se usmerja v prihodnost, sodeluje z mladimi in za mlade na različnih področjih. Odločili smo se, da mladim približamo slikarstvo s slikarsko kolonijo, ki bi se odvijala v obliki različnih delavnic. Slikarska kolonija za mlade bi potekala na začetku ali proti koncu slikarske kolonije Izlake – Zagorje. K sodelovanju bi povabili dijake likovne gimnazije, študente likovne akademije, študente Pedagoške fakultete, učence osnovnih šol (7., 8. in 9. razred) in dijake. Slikarske delavnice bi se odvijale v mestnem parku, saj ima Zagorje lepo urejene travnate površine. Organizacijo slikarske kolonije bi finančno podprla podjetja, ki tudi sedaj finančno pomagajo slikarski koloniji Izlake – Zagorje. Kot mentorje bi k sodelovanju povabili zasavske slikarje, ki so pokazali interes za učenje in uvajanje mladih v svet umetnosti.

Neža Razboršek, 7. a

Za začetnike bi potekale delavnice, na katerih bi spoznali različne tehnike risanja. Rdeča nit kolonije bi bili aktualni dogodki po svetu. Udeleženci bi na uvodni diskusiji sami predlagali tematiko. Zadnji dan bi organizirali razstavo v avli Delavskega doma oziroma v galeriji Medija.

Kolonijo bi oglaševali v revijah, ki so namenjene mladim: Pil, Gea; v revijah, ki so namenjene ustvarjanju: Unikat, Atelje ter v reviji, namenjeni pedagoškim delavcem: Šolski razgledi. Na osnovne šole bi poslali vabila profesorjem likovne vzgoje. Vabila bi poslali tudi na srednje šole, likovno akademijo in na Pedagoško fakulteto.

V slikarsko kolonijo za mlade bi vključili tudi turistične zanimivosti in zabavo za mlade, ki smo jih opisali v lanski nalogi ŠKRINCA DAN.

Katja Božič, 8. c

Potek dneva v slikarski koloniji za mlade

1. dan

(nastanitev v gostišču KUM)

11. ⁰⁰	sprejem v zagorskem parku
13. ⁰⁰	kosilo
16. ⁰⁰	ogled Evroparka, panoramski ogled Zagorja
19. ⁰⁰	Večerja
20. ⁰⁰	družabno srečanje

2. dan

08. ⁰⁰	zajtrk
10. ⁰⁰	udeleženci slikajo v Evroparku (organizator dostavi vse potrebščine) hrana za udeležence je na voljo v brunarici v parku
19. ⁰⁰	večerja
20. ⁰⁰	nočno kopanje na Izlakah v Medijskih toplicah

3. dan

08. ⁰⁰	zajtrk
09. ⁰⁰ -14. ⁰⁰	slikanje v Evroparku do kosila
popoldne	pohod v okolico Zagorja (Čemšeniška planina)i

4. dan

08. ⁰⁰	zajtrk
10. ⁰⁰	priprava razstave v Delavskem domu
14. ⁰⁰	kosilo
16. ⁰⁰	otvoritev razstave
19. ⁰⁰	večerja in zaključek kolonije

Viri in literatura

1. Marjan Tršar, Nande Razboršek: Tone Leskovšek, Zagorje ob Savi, 1999
2. Lev Menoš: Nikolaj Beer, Ljubljana, 1993
3. Slikarska kolonija Izlake - Zagorje 1964-2004
4. Ustni viri